

Preddiplomski studij arheologije

Naziv kolegija: Paleolitički lovci i sakupljači

Nositelj: dr. sc. Ivor Karavanić, red. prof.

Izvođač: dr. sc. Nikola Vukosavljević, viši asistent

Status kolegija: Obvezatni

Oblik nastave: 2 sata predavanja

Broj ECTS bodova: 6 (predavanje + proseminar)

Ciljevi kolegija: Upoznati studente s temeljnim spoznajama o biološkim i kulturnim prapočecima i razvoju čovjeka, načinima prilagodbe na okoliš, te korištenim strategijama preživljavanja u starijem i srednjem kamenom dobu. Sadržaj predmeta: Pregled modela evolucije čovjeka, osnovne značajke materijalnih kultura, promjene okoliša, glavna nalazišta, temeljne spoznaje o tipovima staništa te strategijama preživljavanja na prostoru Afrike, zapadne Azije i Europe, s posebnim naglaskom na hrvatska nalazišta tijekom paleolitika i mezolitika.

Studentske obveze: pismeni i usmeni ispit

Raspored rada:

1. Povijest proučavanja paleolitika u okviru razvoja europske prapovijesne arheologije
2. Metode istraživanja paleolitičkih nalazišta
3. Rani hominidi i prva litička industrija
4. Nastanjivanje Europe i ašelejenska kultura
5. Kolokvij
6. Klimatske prilike i staništa u srednjem paleolitiku
7. Neandertalci i musterijenska kultura
8. Pribavljanje hrane i prehrana neandertalaca
9. Simboličko ponašanje neandertalaca
10. Kolokvij
11. Pojava suvremenih Europljana
12. Problem prijelaska srednjeg u gornji paleolitik
13. Rani gornji paleolitik
14. Kasni gornji paleolitik i mezolitik
15. Kolokvij

Literatura:

- Đ. Basler**, Paleolitske i mezolitske regije i kulture u Bosni i Hercegovini. U: Praistorija jugoslavenskih zemalja I (ur. A. Benac, str. 351 - 357). Sarajevo 1979.
- Đ. Basler**, Paleolitske i mezolitske regije i kulture u Crnoj Gori U: Praistorija jugoslavenskih zemalja I (ur. A. Benac, str. 387 - 405). Sarajevo 1979.
- S. Binford, & L. R. Binford**, Stone Tools and Human Behavior. Scientific American 220(4) 1969.70-84.
- F. Bordes**, Mousterian Cultures in France. Science 134 1961.:803-810.
- D. Brajković. Šandalja**. Histria Archeologica 29. 1998.str 5 – 25.
- M. Brodar, F. Osole**, Paleolitske i mezolitske regije i kulture u Sloveniji. U: Praistorija jugoslavenskih zemalja I (ur. A. Benac str. 159 – 195). Sarajevo 1979.
- F. Facchini**, Stazama evolucije čovječanstva. Jedanaesto poglavlje (str. 175-202), petnaesto poglavlje (str. 253-262). Zagreb 1996.
- C. Gamble**, The Peopling of Europe 700,000 - 40,000 Years before the Present. Str. 5-41 u: The Oxford Illustrated Prehistory of Europe (B. Cunliffe, ed), Oxford 1994:
- I. Janković**, Australopithecine: Prvi korak u evoluciji čovjeka. Priroda 923/924 (dvo broj 6/7 2004.) 2004. str. 12 – 15.
- I. Janković**, I. Hommo, pojava našeg roda. Priroda 927 (10) 2004. str. 10 – 13.
- I. Janković, I. Karavanić**, Osvit čovječanstva, Zagreb 2009.
- I. Karavanić**, Život neandertalaca. Zagreb 2004.
- R. G. Klein**, Human Career. Četvrto poglavlje od str. 222 – 254., Peto poglavlje od str. 314 – 366., Šesto poglavlje od str.268-350., Sedmo poglavlje od str. 520–573 Chicago1999.
- M. Malez**, Paleolitske i mezolitske regije i kulture u Hrvatskoj. U: Praistorija jugoslavenskih zemalja I (ur. A. Benac, str. 227 – 295). Sarajevo 1979.
- P. Mellars**, The Upper Palaeolithic Revolution. Str. 42-78 u: The Oxford Illustrated Prehistory of Europe (ed. B. Cunliffe),Oxford 1994.
- S. J. Mithen**, The Mesolithic Age. Str. 79-135 u The Oxford Illustrated Prehistory of Europe (ed. B. Cunliffe), Oxford 1994.
- P. T. Miracle**, Early holocene foragers in the Carst of Northern Istria. Poročilo o raziskovanju paleolita, neolita in eneolita v Sloveniji 24. 1997.str 43 – 61.
- J. Radovčić**, Dragutin Gorjanović-Kramberger i krapinski pračovjek. Zagreb 1988.
- T. Šegota**, Paleoklimatske i paleogeografske promjene. U: Praistorija jugoslavenskih zemalja, vol. I, (ur. A. Benac), str. 21-33. Sarajevo 1979.

L. G. Straus, Solutrean settlement of North America? A review of Reality. *American Antiquity* 65(2) 2000. 216-226.